

De nieuwe taks op effectenrekeningen

Sinds 26 februari 2021 is de wet in werking die een jaarlijkse taks van 0,15% op effectenrekeningen introduceert. Deze belasting vertoont gelijkenissen met de inmiddels afgeschafte effectentaks van 2020, maar vertoont ook enkele belangrijke verschillen. We beantwoorden graag uw belangrijkste vragen.

Voor welke effectenrekeningen geldt de effectentaks?

De taks viseert in principe elke effectenrekening, ongeacht de titularis, met een waarde van meer dan 1 miljoen euro. **In tegenstelling tot de vorige effectentaks is er dus geen onderscheid meer tussen natuurlijke personen en rechtspersonen** zoals vennootschappen, vzw's, stichtingen, openbare besturen en sociale instellingen. Ook effectenrekeningen van onverdeeldheden, burgerlijke maatschappen en feitelijke verenigingen worden eraan onderworpen.

De taks is van toepassing op alle Belgische effectenrekeningen met een waarde van meer dan 1 miljoen euro, **zowel van Belgische inwoners als van niet-inwoners**. Voor de inwoners geldt de taks op zowel hun Belgische als hun buitenlandse effectenrekeningen. Voor niet-inwoners zijn enkel hun Belgische effectenrekeningen onderworpen aan de taks.

Welke effecten worden in rekening genomen?

Alle mogelijke types financiële instrumenten worden meegeteld in de waarde van een effectenrekening: aandelen, obligaties, notes, turbo's, trackers... Ook eventuele geldmiddelen op de effectenrekening. Op effectenrekeningen bij Belfius kan men evenwel geen geld storten.

Net als bij de vorige effectentaks zijn **zuiver nominatieve effecten** uitgesloten die niet vermeld staan op de effectenrekening, maar wel in het nominatief register van de emittent. Ook beleggingsverzekeringen zijn uitgesloten, behalve tak 23-contracten: daarvoor ondergaat de verzekeringsinstelling de taks op de effectenrekeningen gekoppeld aan deze contracten.

Hoe wordt de taks berekend?

Anders dan bij de vorige effectentaks wordt de belasting van 0,15% per effectenrekening en niet per titularis berekend. Er wordt dus niet meer opgedeeld per titularis. De taks wordt bovendien berekend op de totale waarde van de effectenrekening, dus niet alleen op het bedrag boven 1 miljoen euro.

De regering wil voorkomen dat, door de betaling van de taks, sommige rekeningen onder een drempel van 1 miljoen euro zouden dalen. **Daarom wordt de belasting beperkt indien de drempel van een miljoen euro slechts in geringe mate wordt overschreden:** in die gevallen wordt de heffing beperkt tot 10% van het bedrag tussen de drempelwaarde van 1 miljoen euro en de belastbare grondslag.

Zijn bepaalde financiële instrumenten of effectenrekeningen vrijgesteld?

Om dubbele belasting te vermijden worden vrijstellingen voorzien voor effectenrekeningen op naam van **onder meer pensioenfondsen** (de zogenaamde 2e pijler), **pensioenspaarfondsen** (3e pijler) en **gewone beleggingsfondsen** (zoals beveks en gemeenschappelijke beleggingsfondsen). Financiële instellingen en verzekeringsinstellingen zijn ook vrijgesteld, met uitzondering van de effectenrekeningen die gekoppeld zijn aan tak 23-contracten.

Er is ook een belangrijke vrijstelling voor niet-inwoners die hun fiscale domicilie in een land hebben waarmee België een dubbelbelastingverdrag heeft dat voorziet in een vrijstelling van vermogensbelastingen, zoals Nederland, Duitsland en Luxemburg. In het verdrag met Frankrijk werd geen vrijstelling van vermogensbelasting voorzien.

Over welke periode wordt de belasting berekend?

Net als bij de vorige effectentaks loopt de belastbare periode (referentieperiode) standaard **van 1 oktober tot 30 september**. De termijn kan worden ingekort indien de effectenrekening wordt gesloten, of als de titularis zijn fiscale domicilie naar een land met een dubbelbelastingverdrag met vrijstelling van vermogensbelastingen verplaatst.

Hoe wordt de waarde van een effectenrekening berekend?

Aan het eind van elke trimester van de belastbare periode (31-12, 31-3, 30-6 en 30-9) wordt naar de waarde van de effectenrekening gekeken. De belastbare grondslag wordt berekend op basis van de **gemiddelde waarde op die data**. Ligt de gemiddelde waarde hoger dan 1 miljoen euro, dan wordt de taks door de Belgische financiële tussenpersoon ingehouden.

Een voorbeeld: een effectenrekening heeft 2 titularissen in de referentieperiode 2021-2022. De rekening had volgende waarden:

1.000.000 euro op 31-12-2021

2.000.000 euro op 31-03-2022

3.000.000 euro op 30-06-2022

4.000.000 euro op 30-09-2022

De som van deze waarden is 10.000.000 euro. Gedeeld door het aantal data, in dit geval 4, bedraagt de gemiddelde waarde van de effectenrekening 2.500.000 euro. Aangezien dit bedrag boven de grens van 1 miljoen euro ligt, wordt de taks van 0,15% aangerekend, en dat op 2.500.000 euro: in dit voorbeeld bedraagt de taks dan 3.750 euro.

Moet mijn entiteit de taks zelf aangeven en betalen?

In principe houdt elke Belgische bank de taks jaarlijks in op Belgische effectenrekeningen. Dit gebeurt voor het eerst in het najaar van 2021, met 31 maart 2021 als 1e peildatum.

Heeft uw entiteit een effectenrekening waarop de taks wordt toegepast, dan sturen we u in de 1e maand na de belastbare periode een overzicht en het bedrag van de taks. Daarna wordt de taks automatisch ingehouden.

Die inhouding werkt bevrijdend. Dit betekent dat uw entiteit geen aangifte of betaling meer hoeft te doen. **In sommige situaties wordt de taks niet automatisch ingehouden,** bijvoorbeeld voor inwoners die een buitenlandse effectenrekening aanhouden en waarvoor de buitenlandse bank geen jaarlijkse taks inhoudt. In dat geval dient de titularis (of een van de co-titularissen) zelf de aangifte en betaling van de taks te doen. De oprichters van juridische constructies die onder de Kaaimantaks vallen, worden ook als titularis aangeduid.

In sommige situaties is een dubbele belasting mogelijk, bijvoorbeeld bij een transfert van effecten tussen 2 effectenrekeningen.

In het geval van een betaling van een hoger bedrag dan het verschuldigde bedrag wordt het te veel betaalde bedrag teruggegeven. Een koninklijk besluit moet nog bepalen hoe dat er concreet zal uitzien.

Wat voorziet de wetgever om ontwijking te voorkomen?

De wetgever is zeer op zijn hoede voor verrichtingen waardoor de taks zou kunnen worden ontweken en **voorziet dan ook heel wat maatregelen om misbruiken tegen te gaan.**

Zo is er een specifieke antimisbruikbepaling, waardoor de wetgever sommige verrichtingen per definitie als verdacht beschouwd. Het gaat bijvoorbeeld om splitsingen van effectenrekeningen binnen dezelfde financiële instelling en 'opnaamstellingen' van effecten. **In deze 2 gevallen is er een onweerlegbaar vermoeden van misbruik en kan de belastingplichtige niet bewijzen dat de transactie om niet-fiscale redenen is uitgevoerd.** Tenzij de verrichtingen gebeurden in het kader van een overlijden of scheiding, moeten de Belgische financiële instellingen de taks berekenen alsof ze nooit plaatsvonden.

Er is ook een algemene antimisbruikbepaling: in deze gevallen laat de wetgever wel nog een tegenbewijs toe. Het gaat bijvoorbeeld om verrichtingen waarmee wordt vermeden dat men boven de grens van 1 miljoen euro uitkomt. In dit geval is er alleen een vermoeden van misbruik, dat met niet-fiscale motieven kan weerlegd worden. De Belgische banken beoordelen deze motieven niet, maar informeren de klant wel over de mogelijke toepassing van de antimisbruikbepalingen. Enkel naar aanleiding van een fiscale controle zal naar die niet-fiscale motieven gevraagd worden.

Alle verrichtingen vanaf 30 oktober 2020 zijn onderhevig aan deze algemene en specifieke antimisbruikbepalingen.